

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

synodus adversus Athanasiū celebrassent sē inconsulto , cuius ante omnes erat expectanda sententia; cūm ea consuetudo sit, ut ad Romanam Ecclesiam referri oporteat de majoribus causis , ut deinde quod iustum est definiti possit ab omnibus , id est , communibus suffragiis Episcoporum occidentalium & orientalium . Male autem fecisse Episcopos orientales , quōd ipsum non admouerint de Concilio celebrando , itaque frustra petere eos ut consensum suum addat sententiis adversus Athanasiū & Marcellum lati , cūm ipse neque vocatus ad eam synodum fuerit , neque illi interierit.

I V. Scio non extare in epistola Iulij verba illa quæ ex Iulio refert Socrates , nimirum fixum ecclesiastico canone esse non oportere prater auctoritatem Episcopi Romani Ecclesias regulare , *xarō̄t̄er*; neque illa Sozomeni , quæ ex eadem epistola refert: *η δὲ οὐσια τεταρτὸν, ἀλλὰ παράνομον τὸ πέμπτον πεντάτυχον τὸ πότισμα τὸ πέμπτον πότισμα*. Quæ sic verba sunt ab Henrico Valelio : *Legem enim esse pontificiam, ut pro irritis habeantur quæ preter sententiam Episcopi Romani fuerint gesta.* Scio , inquam , hæc non extare in epistola Iulij , ut necesse non erat reddi ipsam verba . Satis enim fuit historicis illis si sensum verborum Iulij redderent . Id verò illos fecisse manifestum est . Ait enim Iulius canone ecclesiastico constitutum esse ut causa Ecclesiarum apostolicarum non definitur inconsulta sede Romana ; hanc esse consuetudinem primum ad eam scribatur , ut deinde quod iustum est definiti possit communibus suffragiis Episcoporum occidentalium & orientalium . Frustra petere ab eo orientales ut consensum suum addat rebus jam constitutis . Hoc est dicere secundum Socratem & Sozomenum . Debuerat , ò Episcopi qui apud Antiochiam conveniatis , debueratis primum vocare nos ad Concilium , hoc est , primum nobis scribere de hac caufa , cūm sciretis canonem five legem ecclesiasticam esse , seu illa scripta esset , five consuetudine tantum inducta , ut nihil gravioris momenti age in Ecclesia liceat absque auctoritate nostra . Itaque quoniam judicium non servato ordine peregitis , judicium quod à vobis latum est absentibus nobis , cūm consensu nostro præterea destituantur , quem non obtinebitis , irritum erit .

V. At , inquires , ubinam est *n̄μ̄* ille *τεταρτὸν* cuius meminit Sozomenus ? Iam respondi necessarium non esse ut historicus retineat ipsam etiæ verba ex quibus historiam suam conficit ; et adhuc respondere possum ita putasse etiam Socratem & Sozomenum , qui diversis omnino verbis usi sunt in hac caufa , tametsi uterque se profiteatur accepisse ex epistola Iulij . Quod enim Sozomenus dixit *η μὲν τεταρτὸν, ἀλλὰ παράνομον τὸ πέμπτον πεντάτυχον τὸ πότισμα τὸ πέμπτον πότισμα* . Quin & interpres quoque interdum supplent sensum auctorum suorum ; ut etiam Valesij exemplo probare possumus . Legitus apud Eusebium in libro 111. de vita Constantini cap. viii . *ώρας τὴν τὸν αὐτὸν καταδυνα τὴν ἀλλὰ τὴν σπήλαιον, τὴν τὸν αὐτὸν καταδυνα τὴν ἀλλὰ τὴν σπήλαιον* . Ponit item , *Galatia, Pamphylia, & Cappadocia, Asia quoque, & Phrygia, lechissimum quemque ex suis prebueret.* Hunc locum describens Socrates , Galatiam & Cappadociam omisit , & Pamphyliam post Asiam & Phrygiam nominavit , quamvis apud Eusebium prior ordine recentia inveniatur . Nam hæc omnino sunt verba Socratis , ex Eusebio , ut ipse ait , ad verbum descripta : *ώρας τὴν τὸν αὐτὸν καταδυνα τὴν ἀλλὰ τὴν σπήλαιον, τὴν τὸν αὐτὸν καταδυνα τὴν ἀλλὰ τὴν σπήλαιον* . Et tamen Valesius , ne quid heic Eusebium deesset , versionem quam Eusebium dederat , integrum retulit adhuc locum , supplens videlicet errorem So-

cratis , & quæ ab eo præpostorè dicta erant in ordinem revocans . Nam in istius versione sic ad verbum redditus à Valesio est locus Eusebii : *Pontus item, Galatia, Pamphylia, & Cappadocia, Asia quoque, & Phrygia, lechissimum quemque ex suis prebueret.*

V I. Ecclesiasticum illum canonom , cuius ex Iulio meminit Socrates , Nicenum sextum else probat illustrissimus Archiepiscopus . Quod si quis tamen contentionem in verbi controvertia ponere velit , rejectaque eruditissimi antistitis explicatione adhuc querendum putat de quo canone ecclesiastico loquatur Iulius , possum non incongruè respondere canonom illum five legem sacerdotalem nihil aliud else quam consuetudinem illam quæ exigebat , quemadmodum contendit Iulius , ut de majoribus causis ad apostoli cam sedem refertur . Legum enim alias else scriptas , alias verò non scriptas , quæ consuetudine & uita nuntiuntur . Nam & *νόμος* aliquando significat consuetudinem . Et *κανών* apud auctores ecclesiasticos significat regulam & normam vivendi . Regularum autem ecclesiasticarum quadam ordine & canone tenentur , quadam consuetudine firmatae sunt ; ut in Concilio Carthaginæ habito anno **C D X V I I I.** disseruit Faustinus Episcopus Potentinus , Legatus Romana Ecclesie . Itaque five canonem illum intelligamus de Niceno sexto , five de regula ecclesiastica ex consuetudine descendente , manet idem verborum sensus . Ab hac igitur contentione disputationis animum curamque la- xemus .

V II. Sed antè quam huic Additioni finem imponam , necessarium mihi videtur , id quod in prima libri istius editione fecimus , admonere lectorum , hanc de Legatis Dissertationem ab illustrissimo Archiepiscopo Icriptam esse anno **M D C X L I.** nondum inventa decretali Papæ Vigili epistola pro confirmatione Quintæ synodi , quæ anno tantum sequenti emissa in lucem ab eo est . Si tum , cūm ista scriberebantur , epistolam illam Marca præ manibus habuisset , haud dubiè ejus auctoritate usus esset ad probandum Quintam Synodum à Vigilio confirmatam fuisse , quemadmodum illud ipsum testimonio Sexta Synodi probavit in calce istius capituli . Ceterum epistolam illam Vigili , unā cum illustrissimi Archiepiscopi ad eam Dissertatione , in gratiam eruditorum typis Francisci Mugueti exprimi cutavimus eodem tempore quo secunda haec istarum Dissertationum editio procuratur in officina ejusdem typographi .

C A P V T X I I I.

Synopsis.

I. Reverentia sedi apostolica debita , in Concilio Sexto exhibita fuit . Agebatur de proscribendo errore Monothelitarum . Ei prefuerunt Legati Papa Agathonis : qui jure primatus de questione proposita responderunt . & quenam esset apostolica sedis sententia significarunt . Imperator ordinis judiciorum imminentia . Macarius Antiochenus damnatur .

I I. Legati recitant testimonia patrum qui duis in Christo volumates & operationes predicabant . Ea conferri cum authenticis patrum codicibus postulanti aliquot Episcopi . Epistola Agathonis suscepit sum à synodo , tanquam à Spiritu sancto dictata . Anastasius Bibliothecarius explicatur . Binya conjectura repudiatur .

I I I. Actione x. facta est publicè collatio locorum ab Agathone citatorum . Item locorum quibus hereticis

sententiam suam fulcire conabantur.

I V. Fidei definitio ita concepta est à synodo, ut se fideliter suscipere professa sit & expansis manibus amplecti epistolas Agathonis & Concilij Occidentalis. In Prophænetico ad Constantimum parres recensent hæreses damnatas auctoritate Principum & Romanae sedis Pontificum. Quo exemplo Constantimum Pogonatum congregasse aiunt hanc synodum, illoque Legatos suos misse Agathonem. Ejus auctoritati tribuunt definitiōnem fidei.

V. Heic deprehenditur suffragij prerogativa. Distantia cuiusque partes in ea definitio. Perut à Pontifice confirmationem synodi. Quod factum à Leone secundo.

I. Q Væ facta observavimus in superioribus Concilis, sequentia Oecumenica studiosissimè amplexa sunt, & debitam sedi apostolicæ reverentiam detulerunt. Agebatur in Sexta Synodo de afferenda adversus novitatem à Cyro Phasidos deinde Alexandria Episcopo & Sergio Constantiopolitano præcipue inductam, duarum in Christo voluntatum, humanæ & divinae, confessione. Hanc fidei sinceræ professio nem, à Marciano Papa prædicatam olim, Agatho & tota Occidentalium Synodus confirmavit duabus epistolis ad Constantinum Pogonatum Imperatorem datis, ad eumque per Legatos delatis, qui Synodo Sextæ Pontificis nomine præsederunt. Legati, præsente Constantino Imperatore & universali Synodo, jure primatus in ipso Concilij exordio de quæstione proposita re tulerunt; & quænam esset apostolicæ sedis sententia, epistolis illis comprehensa, breviter significarunt; unius voluntatis affer tionem damnantes, & à Constantiopolitaniis novitatis hujus rationem exigentes. Imperator deinde partes suas interposuit, ordini judiciorum interlocutionibus suis immi nens. Itaque cùm Macarius Antiochenus, qui Monothelitarum sectam tuebatur, opin ionem suam cum prioribus Conciliis & tra ditione majorum congruere contendenter, mandatum illi est ab Imperatore ut impleret exceptionis probationem. Releētis Conciliorum & patrum codicibus, hæretica Macarij fiducia, ejus artes, & falsitates, & æḡētē detractiones propalatae sunt, ipséque cum suæ hæreſeos confortibus anathemati devotus, Christiana verò fides vindicata est juxta definitionem Agathonis Papæ, cuius epistola relectæ sunt Actione iv.

II. Sed Actione vii. (xiiii. Febr. anni DCLXXXI.) Legati recitarunt testimonia patrum qui duas voluntates & operationes prædicabant. Interrogati verò à Principe Georgius Archiepiscopus C.P. & Macarius Antiochenus an consentirent definitioni Agathonis, petiverunt exempla relationis &

dilationem sibi concedi, ut loca citata cum codicibus qui in patriarchio erant conferre possent. Prima deinde mensis Martij die, interrogatus Georgius à Principe, retulit se, diligenti codicum collatione facta cum authenticis exemplaribus, cognovisse recitata in relationibus Agathonis testimonia cum sanctis patribus consona esse; ideoque se relationes illas amplecti professus est. In cuius sententiam discesserunt omnes Episcopi: qui epistolas Agathonis tanguam à Spiritu sancto dictatas per os sancti & beatissimi Principis Apololorum Petri, & digito predicti ter beatissimi Papæ Agathonis scriptas, scilicet suscipere, duaque voluntates credere testati sunt. Anastasius Bibliothecarius, in vita Agathonis, postquam dixisset die xiiii. Februarij relecta fuisse patrum testimonia prolata à Legatis, addit: *Sequentie die in eodem Secretario residen te synodo una cum Principe, synodica sanctissimi Agathonis Pope electa est, & ad singula com probata, patrum dicta inserta.* Quam tamen locorum collationem prima die Martij factam fuisse Acta docent. Itaque apud Athanasium sequens dies significat, non decimum quartum diem Februarij, ut Binius existimat, sed sequentem confessus Concilij diem, qui in cedit in primum Martij. Frustra itaque ex hoc Anastasij loco conatur injicere suspicio nem in lectorum animos, ac si luxata essent Acta Sextæ Synodi, ut inde fidem conciliet depravationi quam conjicit à Græcis profectam in nomine Honorij Papæ. Sed hoc aliam controversiam respicit.

Vide supra lib. i. cap. 12. §. 9. & 12.

I V. Quare post accuratam illam disquisitionem, die xi. Septembbris synodus fidei definitionem exemplo deceorum suorum sic concepit ut se fideliter suscipere & expansis manibus amplecti epistolas Agathonis & Concilij Occidentalis pro confessione duarum voluntatum profiteatur: *η παρόστα ἡγία η οἰκουμενικὴ συνέδριον τὸ πατρὸς Δεξιαρχίαν, καὶ ὑπέρ τοῦ χριστοῦ ἀποστολὴν τὴν αἰαφοεῖν* Agathonis Papæ & ejus Concilij; utpote quæ cum synodo Chalcedonensi & Ephesina concordet. Quod uberiorū exequuntur patres illi in sermone prophænetico ad Constantimum, ubi recensent hæreses in Synodis Oecumenicis esse damnatas auctoritate Principum & Romanae sedis Pontificum, scilicet Constantini & Silvestri in Nicæna Synodo, Theodosij & Damasi cum Gregorio & Nectario in Secunda Synodo, Celestini & Cyrilli in Ephesina, Leonis in Chalcedonensi cum Marciano Augusto & Anatolio, Vigilij & Iustiniani in Quinta Synodo. Illo exemplo Constantimum Pogonatum Sextam istam Synodum congregasse dicunt; quod Legatos suos miserit Agatho, arcis apostolicæ præ

E iiij

De Concordia Sacerdotij

ceteris Pontificibus eminentissimus antistes, ὁ τῆς πρεσβείας την πόλιν καὶ τὸν οἰκουμενικὸν ἀρχιπολέας αὐτοχθωνοῖς τελέσθεις. se dogmaticis illius literis consentientes, grassantem hæresim repressisse; sèque illius traditiones, quemadmodum ille & ante synodus & unā cum synodo paternas amplexus erat, secutos fuisse: οὐκέτι τε δὴ ταῖς σκείναις, καὶ ταῦτα μὲν τῷ οὐδὲν οὐκέντος τοῖς οἰκουμενικοῖς τε καὶ πατρικοῖς ἴδιοις λογισθεῖσιν τὸ διάδοσιν. Veritatis enim lucem ex Occidentis partibus effusisse, chartam atramento illitam exhibitam, sed Petrum per Agathonem fidei mysteria elocutum: Χαρτὸς καὶ μέλανος εἴραιντο, καὶ διὰ Αγάθου ὁ Πέτρος ἐφέζετο. Eundem loquendi modum sequuntur in relatione synodica ad Agathonem; quem gravissimis Ecclesiæ morbis peritissimum medicum à divino numine datum aiunt, qui valetudinem illius curaret. Ex ejus literis à præcelso Apostolorum vertice divinè per scriptis se nuper exortam hæresim depulisse, ipfōsque hæreticos anathemate confixisse, juxta præjudicatam à sede apostolica sententiam.

V. His verbis, suffragij prærogativam illam imperiale significant. Quid enim aliud indicari potest per illam ἀποφθέγματα Δοθασι? Deinde partes cuique suas in hoc negotio damnatae hærefoes assignant. Spiritui sancto illustrationem tribuunt, Pontifici doctrinæ informationem, Imperatori tutiōnem, & Gregorio Constantinopolitano Episcopo primam sententiam & primum consensum adhibitum definitioni Agathonis. Quæ prima sententia à Consule, aut à primo Senatore, seu Principe Senatus ferebatur, quando Princeps rogabat sententias in Senatu. Contendunt verò à Summo Pontifice ut iterum quoque veneribili rescripto suo synodi sententiam confirmet. Quod Leo II. successor Agathonis præstítit, Concilij definitione auctoritate & auctoritate beati Petri confirmata.

CAPVT XIV.

Synopsis.

I. In v. 11. Synodo primatus Romani Pontificis emicuit. Nam summa auctoritas ejus admissa est. Probatur ex Actis; ubi patres eo inter alia argumento prædicatorum synodum à Constantino Copronymo coactam universalem esse non posse non pronuntiant, quod ei Papa auctoritas non adfuerit, ut lex Conciliorum exhibeat. Tum quod Patriarche Orientis huic pseudosynodo non consenserint.

II. Hadrianus I. cupuit conciliabulum illud in irrummitti, quod sine sede apostolica auctoritate habuum fuitrat. Hoc vitio carnis Septima Synodus; in qua

recitantur epistole Hadriani, quæ restituitionem imaginum prescribunt. Legati ejus in Romam & suffragij prærogativam Romanae sedis conservani in roganda Tarafsi C.P. sententia.

III. Tarafsi coluit auctoritatem sedis apostolice: qui se Hadriani literis subscribere testatur. Eadem fuit synodi professio. Ceterarum sedium consensus accedit ad configendos Iconoclastarum errores.

IV. Prærogativam suffragij agnovit Tarafsi ad Hadrianum scribens.

V. Legati sedis apostolice videntur contenti fuisse solo consensu privilegio in v. vii. Synodo: ejus disponende auctoritas tota in Tarafso fuisse videtur. Ea effectio solvitur. Synodus illa admissa non est à Concilio Francofordienensi.

VI. Plena & integra auctoritate usi sunt Legati apostolica sedis in Concilio Octavo. Ea emicuit in libello ab apostolica sede directo, cui subscripte Episcopi lapsi. Episcopi quidam Diaconos C.P. id agri ferunt, quasi Ecclesia C.P. Romana tanquam ancilla domini subjeceretur. Ea exprobatione commoros Imperator Basilius, chirographa à scrinus Legatorum subripi iussit, que Anastasi Bibliothecary curâ redditâ sunt, additis verbis in sedem apostolicam honorificentissimis.

VII. Hadrianus II. ad Ignatium C.P. scribens, jubet ut decretum synodi Rom. adversus Photium ab omnibus Episcopis subscribatur in Concilio Oecumenico, & in archiva Ecclesiarum referatur. Itaque Synodus v. 111. Romanorum Pontificum definitionem amplexa est cum plena causa cognitione. Hinc factum ut ea synodus dicta sit universalis, ut nota Anastasi.

VIII. Consensus sedium patriarchalium per ipsi Patriarchas aut corvus Legatos exprimebatur; ut Maximus Abbas notavit. Probatur etiam ex Metaphrase.

X. Schisma Orientalium non impedit hodie quin ejusdem momenti & auctoritatis censenda sint Ecclesia Romana & Occidentalis decreta adversus novas hæreses, tametsi Orientalium Ecclesiarum consenserint substituantur. Attamen Ecclesia quoque Orientalis sua suffragia non ita pridem contulit in damnandis nuper secta arriculis.

I. In Septima quoque Synodo primatus Romani Pontificis emicuit. Etenim non solius consensus prærogativa dignitatisque sedis apostolicae, sed etiam summa illa auctoritas admissa est quæ conventibus ecclesiasticis Concilij Oecumenici robur conferre debet. Constantinus Copronymus collecto trecentorum viginti octo Episcoporum conventu, qui sibi Synodi Septimæ Oecumenica titulum adscriperat, usum imaginum prohibuit. Ejus conciliabuli definitio relecta est in vera Synodo Septima, & per capita scripto antirrheticō confutata. Ac prima quidem inscriptionis verba, quæ Georgius Neocaesarea Episcopus recitavit, ubi Synodi Oecumenica titulo se prædatoria illa synodus jaicit, hoc pacto patres refellunt. Eam synodum universalem esse non posse pro certo ponunt quæ recepta à reliquis Episcopis universæ Ecclesiæ non fuerit. quod pertinet ad concordiam unitatēmque